

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 20. juni 2008
Kontor: Lovafdelingen
Sagsnr.: 2008-792-0582
Dok.: LOJ41348

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 769 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 26. maj 2008.

Lene Espersen

/

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 769 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Mener ministeren, at området vedrørende misbrugskurser for fængselsfunktionærerne bør opprioriteres? Her ledes tanker især hen på betydningen af, at de indsatte bliver afvænnet, således at de ikke gentager den kriminelle løbebane, når de bliver løsladt.”

Svar:

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst følgende:

1. Overordnede principper og tilrettelæggelse af behandling i Kriminalforsorgen

Det overordnede princip for behandling af misbrugere i Kriminalforsorgens institutioner er, at det øvrige samfunds behandlingstilbud altid skal være førstevalg. Det betyder, at indsatte med et behandlingsønske og -behov som udgangspunkt skal vurderes med henblik på anbringelse i en institution uden for Kriminalforsorgens regi.

Vurderes den indsatte ikke at opfylde kriterierne for en sådan anbringelse på grund af farlighed, undvigelsesrisiko eller hensynet til retsfølelsen, visiteres den indsatte til et af Kriminalforsorgens egne behandlingstilbud.

Disse tilbud er kendetegnet ved, at behandlingen foretages af eksternt personale, som er forankret i offentlige og private behandlingsinstitutioner i det øvrige samfund (via den såkaldte importmodel). Behandlingen sker dels på særlige behandlingsafdelinger, hvor de indsatte befinder sig hele døgnet fuldt afsondret fra det øvrige fængselsklientel, og dels i form af dagbehandling, hvor indsatte fra diverse fællesskabsafdelinger i et fængsel modtager behandling i dagtimerne uden for afdelingen og returnerer til afdelingen efter dagens program.

Det er således ikke fængselsfunktionærerne, der forestår behandlingen. Fængselsfunktionærerne, som gør tjeneste på de særlige behandlingsafdelinger, har som oftest ønsket at gøre tjeneste specifikt på disse afdelinger, og deres opgave er – udover at medvirke til opretholdelse af orden og sikkerhed – at støtte og opmuntre de indsatte i behandlingsforløbet og medvirke til at fastholde dem i dette. Motivationen skal bl.a. ske ved, at personalet er nærværende og viser interesse for de indsattes situation, og ved at personalet er i stand til at rådgive og vejlede om mere generelle spørgsmål, som ikke direkte har forbindelse til behandlingen.

2. Introduktion til behandling for fængselsfunktionærer på behandlingsafdelinger

Størstedelen af de eksterne behandlingsinstitutioner, som har personale i fængslerne, er kontraktligt forpligtet til i et vist omfang at forestå introduktion, undervisning, temadage om behandlingsindhold og lignende for dele af det øvrige personale i fængslerne. De fængselsfunktionærer, som gør tjeneste på behandlingsafdelingerne, har langt overvejende modtaget denne undervisning kort efter, at behandlingsafdelingerne blev oprettet. Derudover forventes det pågældende afdelingspersonale at være relativt velinformeret om indholdet af den behandling, der foregår, i kraft af den tætte kontakt med behandlerpersonale samt de krav, der stilles til dem dagligt i samværet med indsatte i behandling.

På de afdelinger, som har eksisteret længst, er der rent faktisk sket en stor tilnærmelse af behandlerpersonale og fængselsfunktionærer, som gør, at de to personalegrupper ikke ser deres opgaver som væsensforskellige. Opgaverne er dog som udgangspunkt fortsat opdelt, men i konkrete tilfælde kan den skarpe opdeling fraviges, når situationen tilsiger det.

3. Introduktion til behandling for fængselsfunktionærer på fælleskabsafdelinger

For det øvrige personale, som ikke er tilknyttet en behandlingsafdeling, ser det anderledes ud. Undervisning i behandling som beskrevet ovenfor er i sagens natur ikke realistisk at tilbyde alle ansatte ud fra en ressourcemæssig betragtning. Fængselsfunktionærer skal i dag have en række forskellige værktøjer. Et vist kendskab til behandling er blot ét af dem.

Der har været afholdt temadage og undervisning i de fleste fængsler for et mindre udsnit af personale, som gør tjeneste på en almindelig fælleskabsafdeling med henblik på at understøtte dagbehandlingen. Denne består langt overvejende af hashmisbrugsbehandling samt psyko-social støtte i forbindelse med medicinsk substitutionsbehandling (metadon- eller buprenorphinbehandling). Denne behandling har ikke den samme intensitet som behandling på behandlingsafdelingerne, hvor de indsatte opholder sig døgnet rundt i et stoffrit behandlingsmiljø.

4. Undersøgelse af dagbehandlingen

Center for Rusmiddelforskning er i færd med en undersøgelse af hash- og substitutionsbehandlingen i fængslerne, og man forventes i undersøgelsen at anbefale, at netop fængselsfunktionærernes viden om behandling

styrkes med henblik på i højere grad at medvirke til at understøtte den behandling, der foregår. Offentliggørelsen af undersøgelsen forventes at ske ultimo juni 2008.

5. Forbedret grunduddannelse

I fængselsfunktionærernes grunduddannelse er det forudsat, at man ”skal have kendskab til interne og eksterne behandlingssystemer til bl.a. misbrugsbehandling, personer med psykiske lidelser mv.”

Undervisningen har bl.a. til formål, at deltagerne på grunduddannelsen skal kende til de indsatte baggrund og øvrige vilkår. Dette indebærer tillige en vis viden om misbrug og behandling af misbrug.

I den flerårsaftale for kriminalforsorgen, der netop er indgået for perioden 2008-11, er der afsat midler til en reform af grunduddannelsen. Det vil blandt mange andre ting betyde en opprioritering af uddannelsen til at arbejde med indsatte med misbrugsproblemer. Herudover er der specifikt afsat midler til kompetenceudvikling af ansatte, der skal arbejde med særligt krævende indsatte.

6. Efteruddannelse

For det eksisterende personale tilbyder Kriminalforsorgens Uddannelsescenter 3-dages kurser, hvor der undervises i Kriminalforsorgens strategi vedrørende misbrugsbehandling samt introduktion til udvalgte behandlingsmodeller. Der sker samtidig en orientering om omfanget og arten af misbruget blandt de indsatte mv. (rusmiddelundersøgelsen). Målgruppen er overvejende fængselsfunktionærer og socialrådgivere, og der deltager mellem 25 og 50 personalemedlemmer om året på kurset, der udbydes en gang årligt og ved behov to gange årligt.

7. Konklusion

Personalet uddannes således allerede i dag til at kunne håndtere indsatte med bl.a. misbrugsproblemer.

Imidlertid er der med indførelsen af en behandlingsgaranti for alkohol- og stofmisbrugere sket en betydelig opprioritering af misbrugsbehandlingen. Med den nye flerårsaftale er der skabt mulighed for at uddanne fængselsfunktionærerne endnu bedre til at kunne understøtte de uddannede behandlere udefra i deres arbejde med misbrugere i Kriminalforsorgens institutioner.

Når rapporten fra Center for Rusmiddelforskning foreligger, vil den indgå i overvejelserne om uddannelse af fængselsfunktionærerne.

For så vidt angår det specifikke spørgsmål, der vedrører andelen af fængselsfunktionærer, som har gennemgået 4-6 dages kurser om misbrugsbehandling, har Direktoratet for Kriminalforsorgen bemærket, at man ikke har kendskab til, at der findes kurser af denne varighed.

Jeg kan henholde mig til det, som Direktoratet for Kriminalforsorgen har anført.